

Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение

"СОШ № 4 " г. Назрань

СОГЛАСОВАНО:	УТВЕРЖДАЮ:	РАССМОТРЕНО
<p data-bbox="495 528 698 560">Зам.директора</p> <p data-bbox="539 596 651 628">по УВР</p> <p data-bbox="501 665 689 697">Кодзоева З.А.</p> <p data-bbox="533 734 658 766">08.2022г.</p>	<p data-bbox="1028 528 1429 560">Директор ГБОУ "СОШ № 4»</p> <p data-bbox="1111 596 1346 628">Буружев Х. Л-А.</p> <p data-bbox="1088 665 1368 697">Приказ №__от __. __</p> <p data-bbox="1160 734 1296 766">08.2022 г.</p>	<p data-bbox="1615 528 1883 560">на заседании ШМО</p> <p data-bbox="1630 665 1868 697">Протокол №__от</p> <p data-bbox="1666 734 1832 766">__08.2022 г.</p>

РАБОЧИЕ ПРОГРАММЫ ПО ИНГУШСКОМУ ЯЗЫКУ И ЛИТЕРАТУРЕ ДЛЯ 5-11 классов

ГБОУ "СОШ № 4"

НА 2022-2023 УЧЕБНЫЙ ГОД

Уровень: общеобразовательный

Преподаватель: Мальсагова Айна Кусумовна

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Предмет : Ингушский язык.

Класс : 5

Всего часов на изучение программы : 68 ч.

Количество часов в неделю : 2 ч.

Учитель : Мальсагова А.К.

2022-2023 учебный год

ГІАЛГІАЙ МОТТ

БАЛХА ПРОГРАММА

Тахан ишкола хьалхашка латта декхар — хьалкхувш йоагІача тІехьенна кІоаргаІа а чІоагІагІа а Илмай лардаш Іомаяр, практике царех пайда эца шаьрбенна а ховш а уж хилар.

Вай заман Илма а, техника а, культура а, адамий вахар а дегІадарга хьежжа хила беза школашка лелабу хьехам а. Ишколашка вахарцара бувзам чІоагІбаро дІадех ишколе еррига дисциплинаш хьехаш, царца гІалгІай мотт хьехаш а, практи -чески болх бар ноагІа совдоаккхаш хила а дезилга.

ГІалгІай мотт Іомабар, кьаьстта грамматика Іомаяр, боккха лоархІам болаш да дешархой кхетам дегІабоалабара, хІана аьлча, гІалгІай метта грамматика харо доккха новкьостал ду эрсий мотт дикагІа кхетабара а.

ГІалгІай мотт хьехара процессаца йовз дешархошта наьна метта хозал, из бІаьхий хилар. Цо новкьостал ду, кьамий яхь а йолаш, дешархой хьалкхебара.

ГІалгІай метта бокьонаш (цун хозле) гойташ из кІоаргга Іомабаро новкьостал ду вай мехкарча кьамий чулоацам бола культура кхеяра. Цунга хьежжа, школа эггара доккхагІдола декхар — эздел долаш, гІулакхаца, дийша, дика литературни наьха мотт ховш бола нах кийчбар да. Дешархошта дІахьехар хила деза уж кхетаргболаш, Іомадьчох пайда эца ховш хургболаш. Из болх массаза а аналитико-синтетически наькьаца дІабахьа беза: грамматически бокьонаш вІаши юсташ, Іомаеш йолча теоретически материала юкьера керттердар хьакьестаде ховш (кхетам кхебеш а лакхбеш а), дІахо шоаш кхетадаьр хьадувца а, цунах кьамаьл деш а, яз деш а, пайда эца Іомабеш.

ГІалгІай метта урокаш тІа дешархоша Іомаю гІалгІай метта грамматика лардаши, дешари, (кьамаьлаца а йоазонца а деш дола) кьамаьл шаьрдара наькьаши.

5—9 классашка наьна гІалгІай мотт хьехара курс йолаю юххьанцарча классашка дешархоша Іомадьчун а дайзачун а овлан тІара, дІахо Іомадер хьалха Іомадьчунца дувзаш дІахьо.

5-ча классе юххьерча школе Іомаь морфологически орфографически керттера бокьонаш кердаяьхачул тІехьагІа, синтаксисахи пунктуацехи лаьца юкьера кхетама курс хьеха белгалгьяьккхай, дІахо синтаксиса ларда тІара Іомае йолаю морфологи, орфографи.

5—6-ча классашкеи 7-ча классе ах шера фонетика, лексика, морфологии орфографии Юмаю, 7-ча классе шоллагIча ах шераи 8—9-ча классашкеи синтаксиси стилистикеи Юмаю.

5—7 классашка морфологии орфографии Юмаю синтаксиса ларда тIа. Синтаксис дика ца ховш хилча, дешархой дувза- денна къамаьл шаьрде йиш яц, цудухьа чIоагIа лоархIам болаш да дешархошта из дакъа дика хар.

5-ча классе синтаксиси, пунктуации Юмаяьчул тIехьагIа Юмаю фонетика.

Дешархошта из тема дика ца ховш хилча, хала да тайп-тайпарча къамаьла доакьой нийсаяздара бокьонаш караерзае.

Фонетика хьехара декхар да гIалгIай метта оазий башхалонаш шаьра йовзийтар, литературни наьна мотт Юмабара (шаьрбара) новкъостал а деш. ГIалгIай метта мукъа оазаш цкъаза йIаьха а лоаца а хиларга хьежжа, деша маIан хувцаш хул: **аха-áха; даша-дáша; дIааха-дIаáха; мелар-мéлар; догIа-дóгIа; еза-éза; я-я́.**

Цу цхьадолча дешай маIан предложене чулоацамга хьежжа мара а гучадалац.

5—6-чеи классашка Юмаю, лексикеи фразеологии. «XIара сага ха деза гушдар тахка а кхетаде а, ше кхетадаьчох керттердар дIахо кхычунна додала».

Из керттера а лоархIаш, дешархой кхетабе беца хIара деша маIанах, лакхье еза цар дешай ганз. Дешархой кийчбе беца дийшар тахка, кхето, кхетадаьр хьадувца.

5—7-чеи классашка Юмаду къамаьла доакьош. Семантически (дешай, цхьанкхийттача дешай, формай лоархIам гой- тар), морфологически (деша грамматически категореш — класс, таьрахь, легар, и кх. др.) Синтаксически (предложенена юкьера дешай гIулакх) юкьарча белгалонашца къоастадаь, лексико-грамматически тайпаш да къамаьла доакьош.

Ер раздел дешархошца караерзаеш, учебника автора а хьехархошта а хьалхашка латга декхар да, къамаьла доакьош предложене юкьера, шеко йоацаш, кхетаде бераш Юмадар.

Къамаьла доакьош шаьра къестаде дешархой Iаьмача, цар логически кхетам лакхлу, берашта аттагIа корадоагIа, довз, къоасталу, моллагIа дале а, грамматически хувцамаш хинна дешаш. ДIахо йодача хана (8—9 классашка) дешархошта дizza кхетаде деза синтаксис. «Къамаьла доакьош Юмадича дешархой кийчлу синтаксис яха дакъа Юмаде (кхетаде).»² Цо новкъостал ду предложенешта юкьерча дешай мел дола бувзамаш шаьрде.

Грамматика Јомаеш, дешархошта шаъра, дика ха дезар: деша лард, чаккхе, овла, дешхълалхе, суфффикс; къамаъла доакъош (керттера а гІулакха а): цІердешай дожарий маІанаш, цар хаттараш; хандешай ханаш; цу къамаъла доакъой нийсаяздара бокъонаш; предложени, предложене чура дешай бувзам, предложене маъженаш, цун керттера тайпаш. Дешархошта ха дезаш да (шоаш Јомадаъчох лаъца), дош мишта хъахиннад, из малагІча къамаъла доакъоох латт, и кх. дІ.

Чоалхане-карара предложенеш Јомаеча хана, хъехархой керттера декхар да цу предложенешка керттераяри карараяри малагІа я, къоастае дешархой Јомабар, царна юкъера бувзам хъалаха хар. Пунктуацн Јомаеча хана, теркалде деза массаза а интонаци, пунктуацн вІаший нийсъеш хилар, дуккхаза а нийслу цунах лаъца дешархоша гІалаташ деш, бакъда сецара хъаракаш массаза а увттадац ашара сецаргеи цунна хувцамаш хиларгеи хъежжа, хІаъта цунца цхъана йиш айярцеи лаъ- гІъярцеи къамаъла юкъе сацар деш йола дуккха а моттигаш хул, цхъаккха а сецара хъаракаш ца увттадеш. Цхъабакъда, ха дезаш да цхъайолча предложенешка, цар оттамга хъежжа, интонаци теркалъеш, сецара хъаракаш увтто дезаш хилар. Цхъайолча моттигашка интонаци теркалъяр — хиланза даргдоацарех да, хІана аълча, из теркал ца йича, малагІа хъарак оттаде деза ховргдоацандаъ. Иштта из теркалъярца увттаду предложени кхоачалуча тІадамаш, хаттарей айдарей хъаракаш, тІадерзара тІехъа (предложене юкъе), айдардеша тІехъа, **xlaa, a...**— яхача дешашта — предложенешта тІехъа увттадеш дола запятойш а, айдара хъаракаш а, цхъан тайпарча къоастамашта юкъе запятойш а, хоттарг юкъедоацача чоалханеча предложенешка запятойш, запятойца тІадами тирей, и кх. дІ.

Синтаксис Јомаеча хана хъехархо декхарийла ва интонаце зем а боаккхаш, цунах пайда эцара торонех дешархой дика дІакхетабе.

Синтаксиси пунктуации Јомаеча хана интонаци теркалъе езаш хиларо, хъехархо декхарийла ву дешархошта хІама ха-зийта, ашара хувцам, цун лакхал, низ, сихал хъалаца хар дегІадоаладе а, хІаъта Јомореи тохкам बारेи болх ше дешархошца беча хана, ше ешаш йола предложенеш нийса еша а, хІана аълча, интонаци хувцаро предложене маІан а сецара хъаракаш а хувца тарлу.

ХІара урока тІа хъехархо хъежа веза, дешархоша деш дола къамаъл логически а бувзам болаш хиларга, дешаш дола масалаш хоца къоаастадеш дешалга, и кх. дІ.

Учебника материала тІа болх беча хана хъехархо хъежа веза дешархошта дешаш довзийта, нагахъа санна ца довзаш дола дош иийсделча, из дІахъеха деза.

Лексически балха (къаъстта синонимашца беча балха) дешаш кийчдеш, пайда эца йиш я учебникий тексташкеи Јомаеча литературни кхолламашкеи долча дешаех (словарех а), берий лексически гІалаташ тахкарах, йоазонца а деча къамаъла а кийчо ярах. Наъна метта уроках тІа художественни литература тІара тайп-тайпарча лексически а фразови а материалех пайда эца беца хъехархо.

Дешархой къамаъла культура лакхъярцеи навикаш дегIайоалаярцеи къаъста хила йиш яц школе грамматика Юмаяр. Грамматика Юмаеш, керттера уйла тIаяхийта еза тайп-тайпара упражненеш нийса кхоачашъяра. Цар новкъостал ду дешархошта къамаъл карадерзадеш, орфографически а пунктуационни а говзал дегIайоалае, грамматически материал ди- кагIа кхетае.

Дешархошка шерра пайда эцийта беа гонахъа долча бакъдолчоу, школе а школа арахъа а цар беча къахъегамах. За- нятеш еш, лексически материал лохаш, предложенеш увтгаш, сочиненеш язъе кийчлуш а уж язъеш а, йоазонца а деш долча къамаълаца а общественно-пайдане балха шоаш деш дар хъахъокхаш, хила деза дешаш. Цунца цхъана, дувзадена долча къамаълаца беш бола болх вIашагIболлаш, бераш практически кийчдара болх а бе беа (пенгазет, журнал арахекар, выставкаш яр, самодеятельность кийчъяр, и кх. дI.)

Литература программа тIа язъе лаьрхIа йолча изложенешца, сочиненешца кхоачашде деза хъехархочо грамматика уро- кий декхараш а, изложени язъе аьнна хъакъоастаяь йолча текста анализ еш, берий теркам тIабахийта беа хъехархочо нийсеи, къаьгаи, къоасталуши къамаъл дара, текста тIа нийслуш йолча синонимаштеи цхъайолча синтаксически конст- рукцештеи, и кх. дI.

Тайп-тайпарча справочни пособех пайда эца Юмаде деза хъехархочо бераш (дошлоргех, таблицех, и кх. дI.). Эггара чIоагIагIа цар пайда эца безаш йола пособи-школни орфографически дошлорг да.

Дешар Юмадара бола йоазон болх беча хана, дошлоргах пайда эцийта беа дешархошка. Иштта Юмабе беа дешархой шоаш деча йоазон балхаш тIара гIалаташ леа а уж нийсе а. Даим словарно-орфографически болх барца Юмаду хъехархочо бераш текста тIара йIаьхеи лоацеи оазаш къесте а, эшаш дола дешаш хъалеа а, царна кIал така хъакха а, и кх. дI.

ГIалгIай метта занятеш тIа, ше керда материал дIахъехаш, хъехархочо лораде а лархIа а деза хъалха Юмадаь дешархошта ховшдар.

Дешархошка дагалувцийта гIерта веза хъалха Юмадаьчоу царна ховшдар (цхъайолча хана шоай лоIае учебника тIара болх баьчул тIехъагIа).

Дешархошта кIезиг-дукха довзашдар юа цIаькха а дIадувца деза. Цунца цхъана, кхы дIахо йодача этапаца цар Юмае езаш йолча халача темага кийчбе беа дешархой.

Иштта, морфологи Юмаеча хана, лоархIам болаш да синтаксиса хаттараш Юмадар а (предложене чухъ дешашта юкъе бувзам оттабар, предложене керттереи керттерзеи маьженаш йовзар, и кх. дI.)

Даим кердадаха деза дешархошца Юмадаьр, наьна метта грамматика темаш Юмаеча хана а Юмадаьр кердадаккха ден- нача сахъаташка а.

ХІара класе шу долалуш (керда материал йолаеш), кердадаккха деза хьалхагІа Јомадаьр. Шу чакхдоалаш Јомадаьр, юха кердадоаккхаш, чІоагІде деза.

Къоастабе йиш йоацаш чІоагІа бувзам ба грамматика шин даькъа юкъе (морфологениеи синтаксисаи).

Хьехархочун декхар да берашта тайп-тайпарча разделашта юкъера бувзам бовзийтар, царна хІаранена хьисапе йола башхалонаш къоастаяйта хар.

Керттера къамаьла доакъош Јомадара хьехархочо дІакхетаде деза бераш цар синтаксически лоархІамах, хІаьта синтаксис Јомаеш, къамаьла доакъоьех дола хоамаш чІоагІдар.

ЧІоагІа лоархІаьме да, хьехархочо берашца, ца хаддаш, дувзаденна къамаьл шаьрдеш болх бар а.

ХІара класса лаьрхІа программашка луча материалашка я разделаш: «Дувзаденна къамаьл шаьрдар», «Јомадаьчохи кхетадаьчохи керттердар».

Хьехархо декхарийла ва дешархой кхетам, цар Јомадаьчун ганз чІоагІьеш цу разделашка луш дар дizza кхоачашдайта.

Хьехархочоа а школана а тІалатта керттера декхар да шоашка хьаденна бер, сердалон дІоагІа дІабе а делла, нийсача наькъах кхета а даь, Даьхенна дІадалар. Шоаех тийша а тийша, шоашта тІадилла из декхар цІенача декхарца кхоачашде деза.

5 - 9 классашкара йоазон балхий тайпаш

БАЛХИЙ ТАЙПАШ	5 КЛАСС	6 КЛАСС	7 КЛАСС	8 КЛАСС	9 КЛАСС
Диктант	2	2	2	3	3
Тахкара диктант	3	3	3	3	3
Изложени	2	2	2	2	2
Сочинени	2	2	2	2	2

Хайначох а кхетадаьчох а керттерадар

5-гIа класс чакхйоаккхаш, дешархошта Iомадаьчох а кхетадаьчох а ха дезар: дешаш фонетически а, деша оттамца а, морфологически а дашхар; предложени (шиь е кхоь керттера маьже йола) синтаксически тахкар; Iомаяьча тайпара, цхьалханеи чоалханеи предложенеш увттаяр; 1—5-чеи классашка Iомаяьча материалаца йоагIа орфограммаш хьалаха а, дешай нийсаяздара бокьонаш хьаювца хар.

Iомадаьчохи кхедаьчохи керттердар

VI-гIа класс чакхйоаккхаш дешархоша Iомадаьчохи кхедаьчохи ха дезар:

Дукха маIанаш долча дешай маIанаш тахка а уж предложенешта юкьекхувла а хар. Кхетош долча дошлорга новкъосталца деша маIан гучадаккхар.

VI-ча классе Iомадаь къамаьла доакьош грамматически белгалонашца къестаде хар.

I—VI-чеи классашка Iомаяьча метта материалашца йоагIаш йола орфограммаш лаха а, царца дешаш нийсаязде а, къестаде а хар.

Къамаьла хозагIа а нийсагIа а хургдолаш, цIердешаех а, белгалдешаех а, хандешаех а латта синонимаш, омонимаш, антонимаш къамаьла юкье нийса кхувла хар.

Iомаяь пунктограммаш предложенешкара къестае а йовзийта а хар.

Сочиненена чоалхане план оттае хар. Сочиненена лаьрхIа йола материал гул а яь, тема, керттера уйла гойташ, цхьалхаяккха хар. Гишлон а (класс, ферма, завод...) Iалама а сурт гойташ йола элементаш юкье а йолаш, ма дарра гойташ, лоацца дувцара хьисапе текст вIашагIйолла хар. Шоай текста метта (оформлене) чулоацама говзал лакхье хар (шоаш Iомаяьча материалага хьежжа).

Iомадаьчохи кхедаьчохи керттерадар

7-гIа класс чакхйоаккхаш, дешархошта Iомадаьчохи кхедаьчохи ха дезар:

7-ча классе Iомадаь керттера а гIулакха а къамаьла доакьош довзар, нийса къестаде хар.

Масдарийи, причастеи, деепричастеи корчамаш юкьедола (Iомадаьча хоттаргашца ювза) предложенеш синтаксически тажкар.

1—7-чей классашка Юмаяьча материалашца йоагIаш йола орфограммаш лаха (къесто а), дешай нийсаяздара наькъаш белгалдаха хар.

Причастеи деепричастеи корчамаш запятойшца къестаде хар.

Къамаьл хозагIа а нийсагIа а хургдолаш, куцдешаех латта синонимаш, омонимаш, антонимаш къамаьла юкъе нийса кхувла хар.

Адамий куц-кеп, гIирс (кийчвалар), къахъегама гIулакхаш дувцаш дола дувцараш яздар, белгалъяьча сюжетах дувцар яздар, дешархой шоай вахарца нийсденнача е цар юкъара-пайданеча балхах лаьца сочинени язъяр.

Юмадаьчохи кхедаьчохи керттерадар

8-гIа класс чакхйоаккхаш, дешархоша Юмадаьчохи кхедаьчохи ха дезар: цхьанкхийтта дешаш, цхьан оттамеи шин оттамеи предложенеш, ма дарра къамаьл юкъе дола предложенеш тахкар.

Цхьантайпарча маьженашца, чудерзора дешашца, къаьстача маьженашца, юхедилларца, тIадерзарца, юкъедоаладаьча дешашца йоаржаяь цхьалхане шин оттамеи цхьан оттамеи предложенеш оттае. Къамаьла юкъе синтаксически синонимаш кхувла хар.

Литературни метта нормаш (бокьонаш) лораяр.

8-ча классе Юмаяь пунктограммаш лаха а йоазонашка сецара хъаракаш нийса увттаде а хар.

Цхьантайпара маьженаш, чудерзора дешаш, къаьста маьженаш, юхедиллар, тIадерзар, юкъедоаладаь дешаш, ма дарра къамаьл, цитаташ, айдардешаш юкъе долча предложенешка сецара хъаракаш нийса увттар.

ДоагIача, подлежащениеи сказуемениеи юкъе тире йиллар.

5—8-чей классашка Юмаяь орфограммаш, пунктограмма- ши предложенешка нийса язье хар, уж хъалаха хар.

Орфограммашца доагIаш доаца дешаш нийсаязде хар (масала: маънги, цаI, футтаройна, и. кх. дI.).

Текста стиль кьоастае хар. Меттигий, памятникий сурт гойташ йола изложени (дувцара текст) язье хар.

Меттигах, исторически, культура памятникех лаьца доакьош юкье а долаш, сага гIулакх, эздий оамалаш гойташ йолча темаех лаьца дувцара кеп а, Юмаяьча литературни произведеней темаех а, литературни турпалхой гIулакхаши оамалаш гойташ йола а сочиненеш язье хар.

Юмадаьчохи кхетадаьчохи керттерадар

9-гIа класс чакхйоаккхаш, дешархошта Юмадаьчохи кхетадаьчохи ха дезар:

Чоалханеча предложенешта синтаксически тохкамаш де хар,

Тайп-тайпарча кепара чоалхане предложенеш увттае а, къамаьла чулоацамга а стилага а хьежжа, синтаксически синонимех пайда эца а хар. Текста тайпа а стиль а къестаде хар.

Литературни метта нормаш лораяр.

8—9-чеи классашка Юмаяь пунктограммаш лаха а, йоазошка уж нийса увттае а, тахка а хар. 5—8-чеи классашка Юмаяьча орфограммашца дола дешаш нийсаязде а цар яздара бокьонаш хьяювца а хар.

Историко-литературни темах доклад кийчье а еша а хар. Йоккха йоацача литературно-критически статьяна тезисаш е конспект оттае хар. Публицистически (юкьара — политически) кепара сочинени язьяр.

Сочинена чулоацам а метта говзал а шаьрьеш, нийсьеш кхоачашье хар. Орфографически, пунктуационни, грамматически, стилистически гIалаташ лаха а нийседе а хар.

V—IX-чеи классашка дешархой гIалгIай метта йоозон балхашта мах бара нормаш

ГIалгIай метта, Iалашонашка хьежжа, йоозон балхаштайп-тайпара хила тарлу.

Дешархоша кхоачашдаьча наьна метта йоозон балхашта увтгаеча оценкай нормаша новкъостал дергда, аьнна, хет, гIалгIай мотт хьехара говзал лакхьяккхара а йоозон балхаца лехар цхьан тайпара хилийтара а.

Хьехархо декхарийла ва хIара йоозон балха мах, цун массайола оагIув лоархIаш, хоадабе. Дешархоша даьча йоозон балхашта мах бара чIоагIьяьча нормайх гIо-новкъостал хул хьехархочоа берий говзал лакхье а (йоозоний) мах нийса бе а.

I. V—IX-чеи классашка язъеча тахкара диктанташта мах бар

V—IX-чеи классашка дешархошта луча диктантий дешай боарам, юкьера лаьрхIача, укх тайпара могабаьб:

V-ча класса — 30—40 дош

VI-ча класса — 50—60 дош

VII-ча класса — 60—70 дош

VIII-ча класса — 80—90 дош

IX-ча класса — 90—100 дош

Текст хоржаш а ешаш а хила эшар.

1. Диктанта текст литературни метта язъяь, дешархой кхетаргболаш, хила еза.

2. Тахкара диктант шоллагІча е кхоалагІча урока тІа язйича бакъахъа хургъя.

3. Хъехархочо, сих да луш, текст Іоеша еза, литературни дош алара бокъонаш толха ца еш. Ше из йийша ваьлча, дешархой кхеташ доацар къоастаду, бераша кхета ца ду хала дешаш доска тІа дІаязду.

Цул тІехъагІа, хьалхара предложени дІа а йийше, кІеззига сабарду хъехархочо. Дешархоша цу юкъа из предложени дагахъа кердаяккха еза. Хъехархочо, цхъа юкъ яьлча, из предложени юха а еш, тІаккха бераша дІаязью, и. кх. дІ.

Диктанташка орфографически а пунктуационни а гІалаташ къаьст-къаьста белгалду, балха мах бу.

V—IX-чеи классашка дешархоша язъяьча диктанта мах беш, хъехархочо пайда эца беза укх нормаех:

1. Диктантах «5» оттаю, нагахь орфографически гІалат а доацаш, цхъаннел совгІа пунктуационни гІалат ца хуле (цІена язъяьча диктантах).

2. «4» оттаю, кхаьннел совгІа орфографически а шиннел совгІа пунктуационни а гІалат ца хуле (е шиь орфографически, кхоь пунктуационни гІалат хуле);

3. «3» оттаю, 6-нел совгІа орфографически а 4-нел совгІа пунктуационни а гІалат хуле;

4. «2» оттаю, 10-нел совгІа орфографически а 5-нел» совгІа пунктуационни а гІалаташ хуле (е 6 орфографически, 7-нел совгІа пунктуационни).

Дешархочун болх тохкаш, гІалат лархІа деза, программашка белгалъяьха нийсаяздара бокъонаш толхаеш уж дале.

Оценка оттаеш, ца лоархІаш дус укх тайпара гІалаташ:

1. Программашца йоаца е Юмаяь йоаца орфографически а пунктуационни а бокъонаш толхаеш дола гІалаташ. Масала, 5-ча классе дагІача берашта лархІац таьрахъдешаш нийсаяздара бокъонаш толхаеш доалийта гІалаташ (уж 6-ча классе Юмаю) е дакъилгаш нийсаяздара бокъонаш толхаеш даь гІалаташ (уж 7 ча классе Юмаю), и. кх. дІ.

2. Описка нийсаяздара бокъонашца доагІаш доаца гІалат. Масала, «делкъе» язде дезача «елкъе» яздой и. кх. дІ.

3. «Мела хий» ца а яз деш «миэла хий» е «деза цІа» ца а яз деш «диза цІа» яздой (дифтонгашта иэ, уо метта цхьалха мукъа алап яз дара бокъо къовсаме латташ хиларах), гІалат лархІац дешаш, маІанга хьежжа, доагІаш дола диза дифтонгаш иэ, уо яз деш хуле.

4. Цхьадолча цІердешашка лура дожаре чаккхе **-чунна, -чоа**, хотталура дожаре **-чунах, -чох** яз деш хуле. Уж шак- кхе чаккхе гІалгІай метта лелаш я (**дешархочунна, дешархочоа; дешархочунах, дешархочох; ...**).

5. Дешай къоастам гойташ, цІердешашка йола аффрикаташ «дж», «дз». Масала **гІаж (гусь) — гІадж (палка), божа (доахан) — бодж (козел), моза (муха) — модз (мед)**, и. кх. дІ. яз деш хуле.

Дешархоша деча гІалаташта юкьера доккхий а кагий а гІалаташ къесто деза.

Доккхий гІалаташ лоархІ:

1. Хьалххе Юма а яь, чоагІа яь, наоагІа пайда эцаш йола орфографически пунктуационни бокьонаш толхаш дола гІалаташ.

2. Хьалххе Юма а яь, юха кердаяьха орфографически, пунктуационни бокьонаш толхаш дола гІалаташ, и. кх. дІ.

Кагий гІалаташ лоархІ:

1. Диктант язъеча хана Юмаяь чакхьяланза йола бокьонаш толхаш дола гІалаташ.

2. Чоалханеча хандеша (цхьадолча) нийсаяздар, масала: *верзавир е верзавар; яздар е яздыр*, и. кх. дІ.

3. Хандеша формашка шекон мукъа оазаш язъяра бокьонаш, масала: *латтилга (латталга), уллилга/, воагІулга (воагІалга), вагІулга (вагІалга)*, и. кх. дГ.

4. Мукъаза оазаш **ч, к, хь** кьоастаеча хана, цига **ь** метта **ь** хьарак оттадой, масала: *Яхьья (Яхьья)* и, кх. дІ.

II. Изложене мах бар

Изложенена лаьрхІа луш йола текст цхьацца оамал кхееш а (къахьегама, патриотизма е идейно-эстетически чулоацам болаш, и. кх. дІ.) дешархой цун чулоацамах кхетаргболаш, литературни меттаца йоагІаш а хила еза.

Изложенена лаьрхІа йола текст хила еза укх боарамах:

V-ча классе — 65 — 75 дош

VI-ча классе — 75 — 85 дош

VII-ча классе — 85 — 95 дош

VIII-ча классе — 95 — 105 дош

Тахкара изложенена лаьрхIа харжа йола текст хьехархочо шозза еш.

Дешархоша язъяьча изложений мах беш, хьехархочо пайда эца беза укх нормаех:

1. **«5» отгаю:**

- а) нагахьа санна, уйлаш бувзамца нийса а тема чулоацамца йизза йоагIаш а, нийсача литературни меттаца изложени язъяь яле;
- б) изложени язъеш, дешаш хержаш е предложенеш увттаеш кхаьннел совгIа гIалат даьдеце;
- в) цхьаннел совгIа орфографически е пунктуационни мара гIалат даьдеце.

2. **«4» отгаю:**

- а) нагахьа идейни чулоацам нийса а бале, дувчача гIулакхий керттера моттигаш литературни меттаца йоагIаш а аргIанца нийса язъяь а яле;
- б) изложени язъеча хана, дешаш хержаш е предложенеш увттаеш, кхаьннел совгIа гIалат даьдеце;
- в) орфографически кхоъ, пунктуационни цхьаннел совгIа гIалат даьдеце.

3. **«3» отгаю:**

- а) нагахьа санна, чулоацам нийса бийцабале, $2/3$ предложени литературни меттаца ца йоагIаш, цхьадола кагий хI маш нийса ца гойташ йола моттигаш хуле, къамаьла юкъе цхьа гIалат а хуле;
- б) дешаш хержаш е предложенеш увттаеш 4-нел совгIа гIалат хуле;

в) ялхнел совгІа орфографически диънел совгІа пунктуационни гІалат даъдеце.

4. **«2» оттаю:**

а) нагахъа санна, изложене тема нийса яьшха еце, мотт къе, къамаълаца доккхий гІалаташ долаш, изложени язъяъяле;

б) дешаш хержаш а предложенеш увттаеш а ялхнега кхоачаш гІалаташ даъдале.

в) 14-нега кхоачаш орфографически пунктуационни гІалаташ хуле, (9-нел гІех доаца орфографически гІалат а лоархІаш).

5. **«1» оттаю:**

а) нагахъа санна, темах кхета йиш йоацаш, изложени язъяъ хуле;

б) изложени язъеча хана дешаш хержаш а предложенеш увттаеш а ялхнел совгІа гІалат даъдале;

в) 14-нел совгІа орфографически а пунтуационни а гІалат даъдале.

Изложенена ши оценка оттаю: цаІ грамматиках, шоллагІяр литературах.

III. Сочиненей мах бар

Сочиненей темаш программаша хІара класса белгалъяьххача тайпара я, Цул совгІа, хІара класса программай чулоацамга хъежжа, сочинени язъеш, керттера декхараш укх тайпара да:

1. Темах дика кхетар, цун чулоацам кЮарга а нийсача кепара а хьатГэцар; ший чулоацамга хьежжа, хиннача хІамашта е дайнача (е гуш долча) хІамашта, турпалхой гІулакхашта мах бе а маІан де а хар; чулоацамах керттерадар ларде долаш чЮагІдаь хилар; тема кьоастаеш эша материал йоалаяр; юкьара маІан де хар; цитаташ кхувла а уж дІанийсье а хар.

2. Сочинене доакьош шоай боарамга а, маІанга а, бувзамга а диллача, шоайла цхьана доагІаш хилар.

3. Наьна метта говзамеча гІирсех пайда эцар, нийсача литературни меттаца язъяь хилар.

Сочинени язъеш, лорабе беза боарам:

5 класс - 50 -60 дош

6 класс -60 -70 дош

7 класс - 70 -80 дош

8 класс - 80 -90 дош

9 класс - 90 - 100 дош

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Предмет: Ингушский язык

Класс: 8

Всего часов на изучение программы : 68 ч.

Количество часов в неделю : 2 ч.

Учитель : Мальсагова А.К.

2022-2023 учебный год

	Найна метгах лаьца	Юкъара кердадаккхар	1		Метга хозал,к1оаргал йовзийтар.	сурташ	Тохкам	§1 упр. 2
1.	1омадаър кердадаккхар. Лексика .	Хьалха 1омадаър кердадаккхар	1			Таблица карточкаш.		§2-3 упр. 6
2.	Къамаьла доакъош. Ц1ердош,белгалдош.	Кердадаккхар	2		Дешархой морфологически тохкамах бола кхетам к1оаргбар	таблицаштабли цацаш	Амат,анаюхе	§4 упр. 14
3.	Хандош,таьрахьдош.	Кердадаккхар	2			Диктантый гулам. Сборник.		§5 упр. 17
4.	Ц1ерметтдош	Кердадаккхар	1		Тохкамах бола кхетам к1оаргбар	Таблицаш, карточкаш.	Ушал Эрз	Прав. керд.
5.	Морфологически тохкам.	1омадаър кердадаккхар	1		Керда дешаш хьаду наькъаш довзийтара.	Дошлорг, таблица, хьокхама пособи.		§6 упр. 19

6.	Диктант	Йоазув шаърдар	1		Хала орфограмм зем баккхар	Гуллам	Влов, глала	упр. 21
7.	Глалаташ тоадар. Морфологически тохкам.	Кердадаккхар	1			Карточкаш.		§упр. 29
8.	Масдар.Масдара лоархлами цун грамматически белгалонаши.	Керда тема 1омаяр.	1		Темах кхетам балар	Таблицаш, карточкаш	1алам , 1илма	§9-10 упр. 31
9.	Масдар хъахилар	Керда тема 1омаяр	1		Темах кхетам балар	Книжкаш, карточкаш	Глайре	Прав. керд.
10.	Сочинени	Дувзаденна къамаъл шаърдар	2		Темах кхетам балар.	Изложений а сочинений а сборник	Цларацлураш Члоаглашкеш Осташ	упр.40
11.	Масдарий легар	Керда тема 1омаяр	1		Масдарах бола кхетам клоаргбар		Дак, дитт поп	§13 упр.51

12.	Масдарашца дацардош ца яздара бокъонаш	Керда тема 1омаяр	1		Шоай уйла йоазонца гойта 1омабар	Карточкаш		§14 упр. 55
13.	Диктант «Лоаман сайре»	Йоазув шаьрдар	1		Темах бола кхетам к1оаргбар	Гуллам	Ч1агаргаш, алкхашкаш	упр. 61
14.	Г1алаташ тоадар.Причасте лоарх1ами цун граммат.белгалонаши.	Керда тема 1омаяр	1		Темах кхетам балар	Таблицаш книжкаш		§18 упр. 70
15.	Причасте формаш.	Керда тема хьехар	1		Орфогр. теркам бе 1омабар.	Хькхама пособи	Кхазар, наркаш	10 гаьна ц1и язье
16.	Причастей легар..	Керда тема хьехар	1		Темах кхетам балар	Хьокхама пособи		§19 упр. 76
17.	Причастеш классашца хувцаялар.	Керда тема хьехар	1		Причастеш текста юкьера къесте 1омабар	таблицаш	Дацардош ца (отрицательная частица)	Упр. 81

18.	Предложене юкье причасте г1улакх.	Керда тема хьехар	1		Дожараш кердадахар	Хьокхама таблицаш, пособи.		Упр. 91
19.	Причастей язъяра бокьонаш.	Керда тема хьехар	1				1 ам,форд,кема	Излож.. кийчояр.
20.	Изложени «Наьна кулг»	Дувзденна къамаьл шаьрдар	2		Синтакс.тохкам кердабаккхар	Изложенеша а, сочиненеша а т1айола сборник.		§20 упр. 103
21.	Причастешца дацардош цаяздара бокьо.	Керда тема хьехар	1		Хала орфограмм.тахкар		Неш,новкъост	§21 упр. 112
22.	Причасте корчам.	Керда тема хьехар	1		1омадаьр к1оаргдар	Таблицаш. Карточкаш.		§22-23 упр. 116
23.	Причастей сецара хьаракаш.	Керда тема хьехар	1		Дацардешаех бола кхетам к1оаргбар		Палчакх,пхьаг1ат	Прав. керд.
24.	Причасте тохам бар.	1омадаьр ч1оаг1дар	1		Кхетам балар	Сочинений а, изложений а гулам.		§24-25 упр. 122

25.	Диктант.	Йоазув шаьрдар	2		Орфограми хала йола дешаш тахкара	Гуллам	Шовзткъа. Дезткъа. Б1аь.	упр. 129
26.	Деепричасте лоархами цун грамматически белгалонаши.	Керда тема хьехар	1		Темах кхетам балар	Изложений а сочинений а сборник.		§27 упр. 134
27.	Деепричасте хьахилар.	Керда тема хьехар	1		1омадаьр к1оаргдар	Таблицаш, карточкаш	Т1унал,дохк	Оакхарой 10 язье
28.	Сочинени »Дена кхаьчар Керда шу»	Дувзденна къамаьл шаьрдар	2		Деепричастех кхетам балар	Таблицаш, карточкаш.		упр. 137
29.	Деепричасти ханашцеи классашцеи хувцаялар.	Керда тема хьехар	1		Деепричасти текста юкьера къестеае дешархой 1омабар		Кьулба. Кьилбаседа. Есар.	§30 упр. 142
30.	Деепричастеи ло1амзача причастеи яхача хана формаш,цар кьоастам.	Керда тема хьехар	1		Шоай йоазонца уйлаш хьагойта 1омабар	Книжкаш, таблицаш.		§31-32 упр. 14

31.	Деепричастей язъра бокъонаш.	Керда тема хъехар	1		Ханаши классаш кердаяхар		Ешап. Доттаг 1 ал.	§ упр. 151
32.	Деепричасте корчамах бола кхетам.	Керда тема хъехар	1		1 омадаър к 1 оаргдар	Таблицаш, карточкаш		Прав. керд.
33.	Деепричасте тохкам бар.	1 омадаър ч 1 оаг 1 дар	1		Текста чулоацам дег 1 а бо алабар а.		Фийла Васкет	§ 34 упр. 155
34.	Диктант «Б 1 абстан юхъ»	Йоазув шаърдар	2		Хала орфограмм зем баха дешархой 1 омабар	Гуллам		Прав. керд.
35.	Куцдеша лоарх 1 ами цун грамматически белгалонаши.	Керда тема хъехар	1		Дешархой тохкам бе 1 омабар	Таблицаш, книжкаш	Г 1 айре Кхуркхолг	§ 35 упр. 160
36.	Куцдешай разрядаш.	Керда тема хъехар	1		Йоазон теркам т 1 абахийтар	Книжкаш, карточкаш	Соалор Къаьна	§ 36 упр. 164

						Къона	
37.	Куцдешай дистара лаглаш.	Керда тема хъехар	1		Куцдешах кхетам балар	Карточкаш. Сочиненеш тIайола сборник.	§37 упр. 167
38.	Куцдешай яздар бокъонаш.	Керда тема хъехар	1		Текста юкьера куцдешаш къестаде Iомабар	ХIара ХIаранена ХIама ХIанз	§38 упр. 176
39.	Изложени «Письмо».	Дувзденна къамаьл шаьрдар	2		Куцдешай лаглаш даха дешархой Iомабар	Таьрахъдеша хъокхама таблицаш.	упр. 178-180
40.	Предложене юкье куцдешай гIулакх.	Керда тема хъехар	1		Куцдешай яздар бокъонаш тахкар	ХIана Бозбъуач	§41 упр. 187
41.	Куцдеша тохкам бар.	Iомадаьр чIоагIдар	1		Уйла йоазонца гойта Iомабар	Чабакх Чкъаьра	§42 упр. 192

42.	Диктан «Новкѳостий».	Йоазув шаърдар	2		Предложене тошкама теркам бар.	гуллам		Прав.керд.
43.	Дешт1ехъенах бола юкѳара кхетам.	Керда тема хъехар	1		куцдешаш къестаде хар		Арг1а Богапхъид	§43 упр. 196
44.	Дешт1ехъений лоарх1ами цар лелара башхалои	Керда тема хъехар	1		Орфограммм.з ем баккхар	Таблицаш, книжкаш		§44 упр. 198
45.	.Кхыча къамаъла доакѳоех хъахинна дешт1ехъенаш.	Керда тема хъехар	1		Дешт1ехъенех кхетам балар		Кхоллам Боарам	§45 упр. 204
46.	Хоттаргах бола юкѳара кхетам.	Керда тема хъехар	1		Бола кхетам к1оаргбар	Сочинений а изложений а гуллам.		Прав.керд.
47.	Хоттаргий тайпаш.	Керда тема хъехар	1		Кхетам к1оаргбар		Фийла	§46 упр. 207

						Васкет Толамаш	
48.	Хоттаргий яздара бокъонаш.	Керда тема хъехар	1		Йоазув аьрдар	Хоттаргий хьокхама таблицаш.	§47-48 упр. 213
49.	Сочинени	Дувзденна къамаьл шаьрдар	2		Хоттаргаш къестаде 1 омабар.	Дак Нажа	упр. 221
50.	.Дакъилгах бола юкъара кхетам.	Керда тема хъехар	1		Темах кхетам балар	Сочинени а, изложени а чулоацама сборник	Прав.керд.
51.	Дакъилгий тайпаши цар разрядаши.	Керда тема хъехар	1		Шоай уйла йоазонца гойта 1 омабар	Даьхе Эсти Къахьэсти	§51 упр. 224
52.	Дакъилгий яздара бокъонаш.	Керда тема хъехар	1		1 омадаьр к1 оаргдар	Карточкаш, таблицаш Г1алг1ай орфографическ и словарь.	§52 упр. 227

53.	Диктант »Сомий беша»	Йоазув шаьрдар	2		Орфографи хала йола дешаш тахкар		Тлоникъ Зама Глайгла	упр. 229
54.	Айдардеша лоархлами кьамаьла чу цун гулакхи.	Керда тема хьехар	1		Темах кхетам балар	Таблицаш, карточкаш.		§54 упр. 236
55.	Айдардешай яздара бокьонаш.	Керда тема хьехар	1		Темах кхетам балар		Дегаглог Хьаькьал	§55 15 хандош язде
56.	Гомадаьр кердакхар.	Гомадаьр чоаглар	3			Книжкаш, таблицаш.	Толамаш	§56 упр. 244
57.					.			
58.					Гомадаьр кчоаглар			
59.					.	.		
60.								
61.								

62.					.			

Г1алг1ай метта грамматика

7класс

(68 к1ира) 2- сахъат

Оттадаър Оздоев I.I., Оздоев И.Р.

Издательство «Сердало» Магас 2021ш.

№	Урока тема	Ха	Са хъат	Урока лоарх1амаш	Ц1аг1ара болх	Приме чани
1	Наьна меттах лаьца		1	г1алг1ай метта хозал а из б1аьхий хилар а берашта масалашца хайтар ; нийса язда-ра навькаш дег1айоалаяр ; меттацара безам кхебар .	П.67 Упр. 306	
	1омадаър кердадаккхар					
2	Лексика. Дошкхоллар.		1	5 - 6 кл. 1омадаър керда а доаккхаш,ч1оаг1дар ; уж къестаде 1омабар дешархой ; нравственни кхетам дег1абоалабар .	П.68 упр.310	

3	Ц1ердош.		1	5 - 6 кл. 1омадаър керда а доаккхаш,ч1оаг1дар ; уж къестаде 1омабар дешархой ; нравственни кхетам дег1абоолабар .	П.69 упр.313	
4	Белгалдош.		1	5 - 6 кл. 1омадаър керда а доаккхаш,ч1оаг1дар ; уж къестаде 1омабар дешархой ; нравственни кхетам дег1абоолабар .	П.70 упр.316	
5	Диктант		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар.	Бокьонаш керд.	
6	Г1алаташцара болх.		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар.	Бокьонаш керд.	
7	Хандош.		1	5 - 6 кл. 1омадаър керда а доаккхаш,ч1оаг1дар ; уж къестаде 1омабар дешархой ; нравственни кхетам дег1абоолабар .	П.71 упр.320	
8	Таьрахьдош.		1	5 - 6 кл. 1омадаър керда а доаккхаш,ч1оаг1дар ; уж къестаде 1омабар дешархой ; нравственни кхетам дег1абоолабар .	П.72 упр.322	

9	Ц1ерметтдош.		1	5 - 6 кл. 1омадаър керда а доаккхаш,ч1оаг1дар ; уж къестаде 1омабар дешархой ; нравственни кхетам дег1абоалабар .	П.73 упр.328	
	Масдар					
10	Масдар лоарх1ами цун грамматически белгалонаши		1	дешархошта масдар довзийтар; масдарий хъахилар довзийтар; нравственни кхетам дег1абоалабар .	П.74 упр.333	
11	Масдар хъахилар		1	масдарий хъахилар довзийтар; масдар къоастаде дешархой 1омабар; меттацара безам кхебар.	П.75 упр.336	
12	Масдарий легар		1	масдарий легар дешархошта довзийтар; дожарашца уж легаде дешархой 1омабар; 1аламцара безам кхебар .	П.76 упр.340	
13	Масдарашца дацардош ца яздара бокъонаш		1	масдарашца дацардош ца яздара бокъонаш йовзийтар; нийса яздара навыкаш дег1айоалаяр ; 1аламцара безам кхебар .	П.77 упр.342	
	Причасти					

14	Сочинени кийчо.		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш кердаяхар	
15	Сочинени.		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш кердаяхар	
16	Причасти лоарх1ами цун грамматически белгалонаши		1	причастех бола кхетам дешархошта балар; цун грамматически бокъонаш дешархошта йовзийтар; къахъегамцара безам совбаккхар	П.78 упр.347	
17	Причасти ло1амеи ло1амзеи формаши цар хъахилари		1	причастех бола кхетам д1ахо балар; причасти ло1амеи ло1амзеи формаши цар хъахилари довзийтар;наънацара безам кхебар.	П.79 упр.349	
18	Причасте легар.	10.11.	1	причастех бола кхетам д1ахо балар; кхычунга йоалеи кхычунга ца йоалеи причастеш дешархошта йовзийтар; 1аламцара безам кхебар .	П.80 упр.357	
19	Диктант		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд.	

20	Г1алаташцара болх.		1	1омадаър мишта кхетадаьд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд.	
21	Причастеш классашца хувцаялар		1	причастех бола кхетам д1ахо балар; причастеш классашца мишта хувцалу дешархошта кхетам балар; наьна меттацара безам кхебар.	П.81 упр.361	
22	Предложене юкье причасте г1улакх		1	причастех бола кхетам д1ахо балар; предложене юкье причасте г1улакх дешархошта довзийтар; нравственни кхетам кхебар .	П.82 упр. 363	
23	Причастей язъяра бокъонаш		1	1омадаър кердааккхар; причастей язъяра бокъонаш дешархошта йовзийтар; Даьймехкацара безам лакхбар .	П.83 упр.364	
24	Диктант		1	1омадаър мишта кхетадаьд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд.	
25	Г1алаташцара болх.		1	1омадаър мишта кхетадаьд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд.	

26	Причастешца дацардош ца яздара бокъонаш		1	причастех бола кхетам д1ахо балар; причастешца дацардош ца язде дешархой 1омабар; кяхъегамцара безам совбаккхар.	П.84 упр.372	
27	Причасте корчамах бола кхетам		1	1омадаър кердаккхар;причастех бола кхетам дешархошта балар; нравственни кхетам балар.	П.85 упр.375	
28	Причастей сецара хъаракаш		1	причастех бола кхетам д1ахо балар; причастей сецара хъаракаш дешархошта довзийтар; уж предложене юкье увттаде дешархой 1омабар; кяхъегамцара безам совбаккхар.	П.86 упр. 378	
29	Причасте морфологически тохкам		1	причастех бола кхетам д1ахо балар; причастена тохкам бе дешархой 1омабар; нравственни кхетам кхебар .	П.87 упр.380	
30	Изложени кийчо.		1	1одийшачун гаргга изложени язье 1омабар дешархой.	Бокъонаш керд.	

31	Изложени.		1	1одийшачун гаргга изложени язъе 1омабар дешархой.	Бокъонаш керд.	
	Деепричасти					
32	Деепричасте лоарх1ами цун грамматически белгалонаши		1	деепричастех бола кхетам дешархошта балар; деепричасте грамматически белгалонаш дешархошта йовзийтар; нравственни кхетам балар .	П.88 упр. 383	
33	Деепричасте хъахилар		1	деепричастех бола кхетам д1ахо балар; деепричасте мишта хъахул дешархошта довзийтар;къахъегамцара безам совбаккхар.	П.89 упр.386	
34	Деепричастеш ханашцеи классашцеи хувцаялар		1	деепричастех бола кхетам д1ахо балар; деепричастеш ханашцеи классашцеи хувцаялар дешархошта довзийтар; 1аламцара безам кхебар .	П.90 упр.389	
35	Сочинени кийчо.		1	шоаш зийнар,леладаър нийссача предложенешца,дувзаденнача къамаълаца д1аязде 1омабар дешархой .	Бокъонаш керд.	
36	Сочинени.		1	шоаш зийнар,леладаър нийссача предложенешца,дувзаденнача къамаълаца	Бокъонаш керд.	

				д1аязде 1омабар дешархой .		
37	Деепричастеи ло1амзача причастеи яхача хана формаш, цар кьоастам		1	деепричастеи ло1амзача причастеи яхача хана формаш шоайла къестеае дешархой 1омабар; нравственни кхетам балар .	П.91 упр.391	
38	Деепричастей язъяра бокъонаш		1	1омадаър кердадаккхар; деепричастей язъяра бокъонаш дешархошта йовзийтар; нийса яздара навьикаш дег1айоалаяр .	П.92 упр.399	
39	Деепричасте корчамах бола кхетам		1	деепричастех бола кхетам д1ахо балар; деепричасте корчамах бола кхетам дешархошта балар; къахъегамцара безам совбаккхар	П.93 упр.405	
40	Деепричасте морфологически тохкам		1	деепричастех бола кхетам д1ахо балар; деепричастех тохкам бе дешерхой 1омабар; нравственни кхетам лакхбар .	П.94 упр.408	
41	Диктант		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд	

42	Г1алаташцара болх		1	1омадаър мишта кхетадаьд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд	
	Куцдош					
43	Куцдеша лоарх1ами цун грамматически белгалонаши		1	.куцдешах бола кхетам дешархошта балар; цун грамматически белгалонаш дешархошта йовзийтар; нийса яздар а навикаш дег1айоалаяр	П.95 упр.411	
44	Куцдешай разрядаш		1	куцдешах бола кхетам дешархошта балар; куцдешай разрядаш йовзийтар; Даьймехкацара безам кхебар ; нийса яздар а навикаш дег1айоалаяр .	П.96 упр.420	
45	Куцдешай дистара лаг1аш		1	1омадаър кердадаккхар; куцдешай дистара лаг1аш дешархошта довзийтар;Даьймехкацара безам кхебар ; нийса яздар а навикаш дег1айоалаяр .	П.97 упр.426	
46	Куцдешай яздар а бокъонаш		1	1омадаър кердадаккхар; куцдешай яздар а бокъонаш дешархошта йовзийтар; нравственни кхетам лакхбар .	П.98 упр.430	

47	Диктант		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокьонаш керд.	
48	Г1алаташцара болх		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокьонаш керд.	
49	Предложене юкъе куцдешай г1улакх		1	куцдешах бола кхетам дешархошта балар; предложене юкъе куцдешай г1улакх довзийтар; къахъегамцара безам совбаккхар.	П.99 упр.432	
50	Куцдеша морфологически тохкам		1	куцдешах бола кхетам дешархошта балар; куцдешай тохкам дешархошта бовзийтар; патриотически кхетам лакхбар .	П.100 упр.435	
	Дешт1ехъе					
51	Дешт1ехъенах бола юкъара кхетам		1	1омадаър кердадаккхар; дешархошта дешт1ехъенах бола кхетам д1ахо балар; 1аламцара безам кхебар .	П.101 упр. 438	
52	Дешт1ехъений лоарх1ами цар легара башхалои		1	Дешт1ехъенах бола кхетам д1ахо балар;дешт1ехъений лоарх1ами цар цар легара башхалои йовзийтар; къахъегамцара безам совбаккхар.	П.102 упр. 440	

53	Кхыча къамаъла доакъоех хъахинна дешт1ехъенаш		1	Дешт1ехъенах бола кхетам д1ахо балар; кхыча къамаъла доакъоех хъахинна дешт1ехъенаш йовзийтар; меттацара безам кхебар .	П.103 упр. 450	
54	Сочинени кийчо		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд	
55	Сочинени.		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд	
	Хоттарг					
56	Хоттаргах бола юкъара кхетам		1	Хоттаргах бола кхетам дешархошта балар; хоттарг дешархошта довзийтар; меттацара безам кхебар.	П.104 упр. 454	
57	Хоттаргий тайпаш		1	Хоттаргах бола кхетам д1ахо балар; хоттаргий тайпаш дешархошта довзийтар; къахъегамцара безам совбаккхар.	П.105 упр. 458	
58	Хоттаргий яздар а бокъонаш		1	Хоттаргах бола кхетам д1ахо балар; хоттаргий яздар а бокъонаш дешархошта йовзийтар; 1аламцара безам кхебар .	П.106 упр. 464	
59	Изложени кийчо		1	1одийшачун гаргга изложени язъе 1омабар дешархой.	Бокъонаш керд	

60	Изложени		1	1одийшачун гаргга изложени язъе 1омабар дешархой.	Бокъонаш керд	
	Дакъилгаш					
61	Дакъилгах бола юкъара кхетам		1	Дакъилгах бола кхетам дешархошта балар; дакъилг дешархошта довзийтар; 1аламцара безам кхебар .	П.107 упр.267	
62	Дакъилгий тайпаши цар разрядаши		1	Дакъилгах бола кхетам д1ахо балар; дакъилгий тайпаши цар разрядаши дешархошта довзийтар; нравственни кхетам кхебар .	П.108 упр.469	
63	Дакъилгий яздара бокъонаш		1	1омадаър кердадаккхар; дакъилгий яздара бокъонаш йовзийтар; меттацара безам кхебар.	П.109 упр.273	
64	Диктант		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд.	
65	Г1алаташцара болх		1	1омадаър мишта кхетадаъд а грамматика мел лакхъеннай а тахкар	Бокъонаш керд.	
	Айдардош					

66	Айдердеша лоарх1ами къамаъла чу цун г1улакхи		1	айдардешаех бола кхетам балар дешархошта ; уж нийса язде а белгалде а дешархой 1омабар ; 1аламцара безам кхебар .	П.110 упр.479	
67	Айдардешай яздар бокьонаш		1	Айдардешай яздар бокьонаш дешархошта йовзийтар; нравственни кхетам кхебар	П.111 упр. 483	
68	1омадаър кердадаккхар		1	1омадаър кердадаккхар	Бокьонаш керд.	